

[Hanne Engberg]

Det tredje krav til os er, at vi støtter indre ændringer i u-landene, at vi styrker deres bestræbelser for større uafhængighed og selvforsyning ved ikke at pålægge dem køb i i-lande, bl. a. gennem vores bundne lån, og ved at kræve nationalt og internationalt, at støtte til u-lande følges op med sociale reformer, sådan at de fattige inddrages i langt højere grad i udviklingsprojekterne. Her spiller vores projektbistand og vores lån ind. Projekter, der gavner de svage – kvinder og børn f. eks. – findes der i massevis af forslag om; kvindekonferencen f. eks. gav et helt katalog af dem, som danskerne umiddelbart kunne tage fat på.

Det fjerde væsentlige krav fra u-landene til os er, at vi nedrufter. 70 pct. af oprustningen foregår i i-lande; det kommer vi ikke uden om. Nedrustning er en af forudsætningerne for de andre omlægninger; enorme ressourcer kunne frigøres.

For det femte skal vi selvfølgelig øge vores bistand til u-landene. Vi er stolte af vores 0,7 pct. af bruttonationalproduktet, men vi skærer 100 mill. væk de næste år uden sikkerhed for at nå den ene procent i 1985, som vi har stillet os som mål. Det kan vi ikke være bekendt. Vi var vattede i FN, da vi ikke ville afgive særerklæring om dette. De store EF-lande holdt os på plads.

Der eksisterede engang et samarbejde mellem ligesindede lande, først og fremmest de nordiske lande og Holland. Efter min mening har dette samarbejde taget alvorlig skade ved vores EF-medlemskab. Tidligere var vi offensive i vores u-landspolitik, nu følger vi med som det halvtynde øl.

SF støtter de integrerede projekter, der inddrager de fattige i udviklingen. De nye tiltag i denne retning, som f. eks. Noakhali-projektet i Bangladesh, er en god udvikling, og vanskelighederne ved at gennemføre dem skal ikke afholde os fra at fortsætte, dog med skærpede krav til de bangalske myndigheder om ændringer af de eksisterende sociale og politiske strukturer, som rigsrevisionen påpeger. Forbered projekterne bedre, kritiser dem bedre og giv dem bedre tid! Sker der ikke ændringer, som følger projekterne op efter større pres, må Danmark på et eller andet tidspunkt overveje at trække sig ud, som Sverige har gjort, men der er efter min mening så meget godt i det projekt, og der er så enorme fattigdomsproblemer i Bangladesh, at

det vil være forhastet at lave en kovending nu.

Vi har fået den statslige bistand i projektform, men vi ønsker også at støtte de private organisationer såsom Mellemfolkeligt Samvirke, Folkekirkens Nødhjælp og Svalerne; i mange tilfælde kan de vise større resultater med hensyn til at nå de fattige befolkningslag.

I denne forbindelse, hvor jeg taler om projekter og om lån i den danske u-landsbistand, vil jeg gerne fremhæve, at vi har skrevet et brev til statsministeren om at slette lånet på de 30,5 mill. kr. til Bolivias militærregime. Vi mener, at dette lån bør inddrages, efter det diktatur, der igen er indført i Bolivia. Vi har ikke fået direkte svar fra statsministeren, men håber, vi får det. Vi har imidlertid kunnet læse udenrigsministerens svar i nogle blade gående ud på, at man ikke har tænkt sig at gøre det, fordi man ikke inddrager statslån, der er givet, men det er jo ikke sandt, for vi har inddraget lån til Afghanistan af politiske grunde, og vi kunne passende gøre det samme i dette tilfælde.

Interessemødsætningerne mellem i- og u-lande er større end interessesammenfaldene. U-landenes krav om større indflydelse i de internationale økonomiske magtorganer, Valutafonden, Verdensbanken og GATT, bør vi støtte. Der foregår en magtkamp om udviklingsarten, og Danmark støtter alt i alt i-landenes vækstinteresser trods al tale om u-landshjælp. Før vi erkender disse interesse-mødsætninger og stiller os på de fattiges side, har vi ikke de store muligheder for at tilrettelægge en voksende u-landsbistand, som for alvor gavner u-landenes økonomiske og politiske uafhængighed og fører til reelle forbedringer for det store befolkningsflertal i u-landene.

Til slut vil jeg sige, at vi hilser udenrigsministerens tanke om at nedsætte et sagkyndigt udvalg til kulegravning af u-landsproblemerne velkommen. Vi mangler egentlig bistandsforskning i Danmark. Danida evaluerer i alt for ringe grad sine egne projekter – offentligheden ser i hvert fald ikke disse analyser – og rigsrevisionens kritik bør ikke stå alene, ligesom det må være klart, at et nyt udvalg må være uafhængigt af Danida.

I øvrigt har Danida alt for dårlige betingelser. Et selvstændigt udviklingsministerium med egen stab burde indgå i udenrigsministe-